

Σηु mi derilel?

- Ḡas en yōö bi jī duel waal däbä gatdu duöp dh̄aru (addrēth) kene taləpundi ḥäc.
- Ḡas en yōö bi ciot k̄im min bi la k̄im gatdu mi ca ye lony duel waal .
- Thiec jī duel waal Σηु m̄ ci k̄en ke jiek puɔny gatdu ke canj m̄ bi gat naŋ duäl waal.

Guic VIDEO εme dun Them gaan tip pay dap, wer guri nεy rεy j̄am ke min la them ke gaat, bi k̄o jek thin web-site BabysFirst Test.org Ka bitaa d cu nennēn:
<https://www.youtube.com/watch?v=Zwb1tQPHmxs>

Kie guic m̄em̄e “One Foot at a Time” video wanem̄e I
<http://www.savebabies.org>

Mē gööri ḥäc ruaaci Cie mani GAN bok/borocuur:

Ca\jal 402-471-9731 kie jäkni pakth kā “NNSP” : pakth402-471-1863 kie e-mel dhhs.newbornscreening@nebraska.gov. laar ciotde: Bok cie maani gan, kie borocuur them lijen gatda (“Gatdu lijen?” kie “Gatdu gööre yōö ba lijende nyok ke yōn”). Nōmō tee thin ke thuk tin kokiēn ba.

Ḡär kene däæk piny bok cie manni gan εme latke je ke yīow tē ḥun ε Title V, moc Maternal kene Child Health Block mi ca käm lat them puɔlal puɔny & buom gaat ti pay dap kā Nebraska .

Maktab puɔlal puany ke luäk naath ala Nebraskake lat puɔlapuɔany cieŋa la jakke naath diaal kā päär rey dial, latni kā late kejlow mil thil tieel.

 printed on recycled paper
Ca nyok ke lätni ke. 10/04/2014

WARAGAK MIN Bi ciemani GAN MOC
KE ΝeC KE KUI puɔLa PUaNY GAAn TI
PAy DAp

lat THEM PUɔLAPUANY GAN TI
PAY DAP KE
Pay Wäl, 2014

Ξ NU MI LUOTKE KE THEM PUOLA PUĀNY GATDA MI PAY DAP?

Them pøla puāny gatda mi pay dap la latke je kä gaat diaal tin la dapke kä Nebärääthka. La themke rim gan këyöö ba ñac mi tē puäänykién ke juäth. Kim dun yiенegat /cì je dë paar ke ñec mi tē puänyde ke juäth tötkie thile duoc. Them tööt (them riem, kethem liseen gatda, amani them juäth looac) la latke ke këyöö ba ñac mi tē juaath tööt thin kene dup tin dëe naath rö gañ ke ke kie ba kääpdien ke naath daak. Borocur eme be dup tin la latke them dan diok tööt luotdién laar.

Enja mi ba riem de dhil them? Gaat diaal ti dapke kä

Nebraska ba ke dhil lät kä them riem kene them juath looac.

Them tööt gowke eløj këyöö dëe dee puäny gaan gañ ke juäth. Gän gaat ke juäth tööt ε ñuöt duel waal la görke yöö bike lieñ gatdu la themke cët ke min ca laar ε ñuöt.

Dee gatdä them idi ke them riem “ blood-spot”?

Ba rim däj dhiëc ti tööt nañ ciök gatde. Riem mo ca tic ba jäk kä duel them gan tin pay dap këyöö ba juäth tööt guic thin, tin ca luotdién laar kuic min gur kuic eme.

Enju mi goaka yöö ba gat them?

Te ke ñuöt mi caa gor ke kuic kä yöö ba gaat tütatni la gañke ke juäth tñj la jak keke ka yöö ba ñoa kuic kie bi wüöthkién yär. Niciañ juäth tin caa jek mi ca riem them de gat käm wal tin de puçyde jakkä goa. Wal duel waal mi ca ke ñal kam gat de juäth tin de je döör kie de wicde yär, kie min dë je näk gañ. (Te ke ti kokiñtin la dçarké gaat kä moc ke puäny gaan ke juäth tin de ke näk. Ken töt/ca ke bi jek ke them riem eme).

Dee gatdä them I ney? küm gatdu be riem min ba wä them nañ kam mo ñoot yiën duël waal. Mi ciaa wä cäj kä ñoot gatdu /këne thaani ti jiën dañrew wic dëñjuan däpadë thuuk, ba riem de nyök ke themm rey juëka keel. Bi ji duel waal dhili lar cäj min bi luny ke gatdu jok. Mi thile mi caa lar ji, cöal kïmdu ke yöö ba gat nyök ke them ke kör thaakni ti jiën dañrewicdëñjuan 24 däpba gatdu. Thaŋ theemni la nyuothke juëey mi tée thïn ε thuük mi ñot gat/kenë thaakni tijiendaŋ rew wicdëñjuan (24) kä /cìe theem diaal.

Gaat tin dapke cañ: Gaat tin la dapke dhöörkién ba ke dhil them mi tē puänykién ke juäth töt. Mani gaan kie ram mee tē thïn mee dap ke gat ba küm dhil col këyöö ba gat eme riem de them. Gjæs enyöö ba gaat ti pay dap la themke ke kaam thaani tijiendañrew

wicde ḷuan(24) kiE thaani ti jiēn daŋ r̄ew wicde badak(48) dāpadien, ke ȳö mi tee ke juēy mi ca jēk puaanynikien ba ke dhil kam wal tin baa puanykiēn jakä puol ke peth. Mi ci gat nñin daŋ bärōw kie bakēl be ḷoot ke mi themke riemdē ba. Ciet ke mo /ce r̄ luot enɔmɔ ke kui kā ȳö cē jaany, gaat ti ci tē nñin te ḷuan de ke kām wal ti bi puanykiēn jakä gōw mi ta ke juāth t̄t̄.

KΕ JUATH TI CΩALKE IDI KEN TI LA GÖÖRKE ENXÖÖ BA TË REY LAT THEM RIEM ‘Blood-Spot’ KÄ NEBRASKA’S?

Juēy MI KOP PUONY RAN (Amino Acid)

Phenylketonuria, (FEE-nil-KEE-tone-u-ree-ah), kie PKU, ε juēy juey mi la kop puony ran. Gaat ti tē ke PKU /cikene luän ȳnyöö bike juey εla kop puany nath kie phe jakkä lät. Phe ε mi la jekε rey kuan ti cēt ke cak, riŋ ke rec, . Mi ci phe dit εlōŋ rey riem dēre nyin gatdā yar kā dēre gat jak kā dōjr. Mi ca ḷal ḷac kā ca gat moc ke wal, dēre ḷja ḷac. Rik juath min laa puor puany nath(Amino Acid) tinköŋ ti dee guiy, ti titieni th̄j̄n: • Argininosuccinic Acidemia (ASA Lyase deficiency) • Citrullinemia (CIT) • Homocystinuria (HCY) • Juey ciokni (MSUD) • Tyrosinemia (TYR)

Dak Biotinidase (BIO)

(BYE-o-TIN-I-days) ε juēy mi la jekε kā gaat ti thil thiels puonyde buɔm biotinidase puānydien. Riek emɔ dēre gat moc

ke nak, piëthde jaany, ik-dhima, miŋ. Riek eme dee gaŋ mi ca gat ḷal kam biotin (bita-min) bidəmin ke juɔkn̄i tin nhiam tēökäd̄.

Kon-genital Adre-nal Hyper-plasia (CAH)

(Congenital A-DREE-nal Hyper-PLAY-zia) e juēy mi la kāäp gaat mi thil puānydien buɔm puany min la rial lat̄ rok ikä (adrenal gland) kā mi diëedhε aldosterone mi tot̄ kene cortisol kene androgen mi diit. Gaat ti la kāme lat̄ puany ke kui ka nemε dē ke tēē ke riek micoal ke I adrenal crisis mi de rɔdiuen päär ke lijh. Riek eme de je ganjɔɔr mi ca gat ḷal kam wäl yormun hormone.

Kon-genital Primary Hypo-thyroid-ism (CPH)

(HIGH-po-THIGH-roid-ism), kie CPH ε juεey mi la kāäp gaat midak Thay-rɔɔd yormun (thyroid hormone) puanydien. Gaat tin te ke juēy eme CPH la thile mi jɔc puanydien mi pay ke dap niciāj. Rik tin la nooŋke ε CPH ke titinī kuic ḷuaani kene ȳö /cī gaat la pith agɔa. Mi ca gat kām wäl mi coal ke i thyroid rey juɔkn̄i tin pay gatdaap ke je th̄j̄n, dē ke pith agɔa.

Thith-tik-Pay-bro-thith (CF)

(SIS-tic FY-bro-sis) SIS-tic FY-bro-sis) ε juεey mi la tēe rey riem ji thokduel mē la naath a kāme rik ti ḷuan. Ciet ke kiel mi la jaany ε l̄ŋ̄, kāäp yiei naath, mith ke εlōŋ kā /cī puānykiēn r̄ rēep ka wā ke door ke ciëth mi diit. Mi tē ke riek keyöö takdien (pancreas) pēen ε ȳöö bē puanydien r̄ rēep, dē gat ḷak ḷac kā dēre piith agɔa mi ca mal kām wäl. Mi ca mal jek kā gat mi pay dap, de je tɔɔc duäl waal, ka ba gat la yenke agɔa keyöö /ce je bi moc ke juēy puɔɔthni.

Juëy patty Acid Oxi-dation (FAO's)

(Medium Chain A-seal Co-A Dee-HIGH-dra-gen-AZE Deficiency - MCAD) ε juëy fatty acid metabolism. Më cië gaat ti payc daap kene gaat tiköj ti tse ke MCAD theek ke thaani ti njuan, bi thoker puänydien wä piny eløn, kä bi ke cu tøe ke riék juath mi cøalke i riék matabolik “metabolic crisis.” Riék matabolik (metabolic₄ crisis) la moce gaat ke nok, këëpe yieei naath, bi løc gatda kääp cuñj kä bi gat cu liw, kene/kie be ñith gatda yär. Mi ca gat them, de je ñac ajoot rik tin la jäl keel ke je jcc. Riék eme de ganjöör mi ci ciemani gan gaatkien pen yöö bi ke tey athil mith ke thaani ti njuan, kä dë kën gaatkien ñal naø dhduel waal mi te ke riék mi ca jék puänydien. Te ke mith mu rialikä ke kui juath emo mi ba la käm ke gaat kegöö be ke gaø ke riék emo. edium. Rik juæathPatty Acid tiköj tin dee guic, tø tøtjøni thjn: • Dak Carnitine Uptake Defect (CUD) • Dak Hydroxyacyl-CoA Dehydrogenase (LCHAD) më baar • Dak Tri-functional Protein (TFP) • Dak Long-Chain Acyl-CoA Dehydrogenase (VLCAD)

Galak-to-thii-mia (GAL)

(Guh-LAK-toe-SEE-me-ah) ε juëey mi la kääp gaat mi /kën thoker mi tot mi cøal ke i galak-toth “galactose” rø luän ke dak piny puäny ran. Galak-toth la jek ke je rey caak thiin, cak pormala kene ti la lat ke ke cak. Mi ci galak-toth dít eløn puäny gatda kä /kän je dhiim, dëre nyin gatda mi tot yar, amäni cueny kene ñith. Ke thaan guäähni dë gat liw mi ce ñith kene cueny yär. Mi ca gat ñal kam kuan ti ca rialikä agøa de riék eme ganjööra.

Hemo-globino-pathies (HGb's)

(He-ma-glow-bin-OP-ah-thees) ε duø juäthni ti yarkë riem milual tø reydiøn ke dak riem më cøalke i thikel theł anijimia. Gaat tøn tø puänydien ke riék eme la tø ke ke anijimia, bøy puöny bë kä løc jøk, jøth løaai, kene juëey mi dë gat näk. Mi ca gat ñal käm wal anbi-bay-otik (antibiotics), tuøm gaajø juäth kene ñieec mani kene guäni gan derø tø mi luänø. Tøtø mi ca ke lat de juäth ganjøor, dë gat pith agøa.

Riék Xør-ganik Acid (OA's)

Juäth titi dee gaat käm riék ti njuan, riék mi tot amän riék mi dít eløn ciékø juey løac, riék puöny ran kene ti tse jic raan ciékø ke rok kene cueny. Gaat ti tse ke rik titini la maløke kääpkø juäth ciët ke nok, dëëke muøn amäni yöö bi ke liw mi thile wal ti ca kämkø. Riék Xør-ganik Acid dee ñac ke titini: • Dak Beta Ketothiolase (BKT) • Glutaric Acidemia type I (GA-I) • Isovaleric Acidemia (IVA) • Methylmalonic Acidemia (mutase) & (Cbl B&C) • Dak Multiple Carboxylase (MCD) • Propionic Acidemia (PA) • Dak 3-Methylcrotonyl-CoA Carboxylase (3-MCC) • 3-Hydroxy-3 Methylglutaric Aciduria (HMG)

Riék dak riem min la gaø juäth Jöör (SCID)

Ke thaan guäähni la cøalke je i juey “bubble-boy” SCID ε juëey mi jiëk më dëë tek gatdä naø. Gaat tø tse ke juey SCID la dak riem min la gaø juath jöör puänydien kä ñalke ke kääp ε juäth. Mi /kan ke käm wal, gaat totø la ñalke liw rey runi dän rew tin nhiam tøekdien. dundø mi ca ñal ñac, dee rarap pith rey

cöni gatdä kä dëe puöny gatda emä cu puöl. Ke them riem emä dee dak T-cell min gañ juäth jöör ñac ke je ba, kä dee gat käm wal tiköj tin dëe je luäk.

Ka mi ca riem them ka ca jek cE goa?

Kin gatdu ba jäk kä tee ca jiék rey riem duel waal mee tiëcke riem gatdu thïn. Niciñ ke wä gatkä dhçar kim min nhiam "Puöl puöny-gatkä". Gœas enyöö bi kïm gatdu thiec mi ca jiék rey them puöl puöny gat mi pac daab.

Enju mi dëe tuçk mi ca jiék i te riek mi të rey riem?

Thaany eme "pöth-tib +" kie më ca duöör jek rey riem gatdu luötdë niyöö döj dë gatdu të ke riëk keel rey rikni tin ca laar ke nhiam. Nicen cë naath pëk ke min ca jek ke nhiam. La lätkë themni të kökiën këyöö me te ke juëy më të puäny gatdu eruc.

Më ca jj jiook i nööni gatdu këyöö ba nyök ke më them ke riemdë, mali gatdu nañ ke peth këyöö ba nyök ke më themke riemdë kä bie cu njac më të puänyde ke juëy ke thile duöör. Kä më luötdë rø, ba gatdu moc ke wal të be maath ke peth këyöö ba rik të cït ke kuiy ñuak keñe juäth tin köj tin la yärke wic naath ganjöör.

Enju mo dee yä jiook I ba gatdä riemdë "nyök ke-themC?"

Ke thään guäthni la te ke duöör mi dëe themm nööñ riëk. Mi E mi cïet ke nömo tuçk /ca mi të rey riem dëe njac agça. Titinï ke thään ruaacni të la çoalke guäni ke kuidien mi ke tuçk:

- Më ca riem min ba them mal nañ (ñoot gat /këne thaani ti jiëñ dañ rëw wicdë ñuan)
- Më /kän riem nañ kaam mä të gat lïibä ke riem mi ba tuçm puönyde; kie
- Më te ke riek ke kuic riem min ca nañ (cït ke duöp min ca nañ ke riem/ kääp mi ci këëp ke riem mi ci koot).

YUÖP RIEM GATDU MI CA TIC

Gœas eløj enyöö bi tée ke ñath kene ñec ke kuic kä min ba wä lœl ke riem gatdu min ca nañ. E kuic kä yöö Bi naath të ke ñec mide luäk ke gatdu. Nut rek Nebraska laare je ï: Duel them naath(laboratories) ba riem gaat tin pay dap la kääpkë ke nñn ti jiëñbañuan Mi cë nñn tööt thuöök ke koçr nñn ti jiëndiÖkbë laboratory të cë duoth yuor dçor. Rim gaan la yake ke ke duöp mi

/ca ciot guändien dëe njäc. Nämä għoas el-ġejjeb kiegħi be' riem jī thokdueel għej.

Riem għatdu mi ca tic dëe lätni lät mi bi ney diaal luäk mi ca titini diaal kōn thiec kе nhiam:

- Waragak mi ca gör mi ci nhak kęt lätni lät min göörke lätnide
- Waragak mi ca gör mi laar je i ba riem għatdu yop kā ba tħow agħaq
- Nhok kuäär duel waal tin la gaņke nei tin ba lät min njäc kęt ħaġġi lät ke riemdien kieß puöndien cett kęt njut thäähji pek A duu pek 46 duu 45 Kod njut kumex Pederol, tin tē thin ni kā cān jaq ka kiel ka Pay Bäñuan ka ruuħ buath dori rEw wicdE ruuħn kiel
- Nhok nei ti ca kuany ε ji weċtin ba naath la cuomkē lät them puöny għatda mi pay dap
- Nhok kuärduel wal diaal kā Nebraska Maktab Dipätmament Puoħla puöny kene luäknna naath

Guels duoth riem għatdu

Bi dhil ruac mi ca gör kuic waragak εm, mi laar je i ba liel-ġejjeb għatdu nyok kęt theem. Gaat tij “ca njäc” i /ciket li, ba rimkiem tee ca tịċi ni wal nyok kęt theem. Jużżej Cyto-megalo-virus (CMV) mi cè għad kääp däppä de għad miij. Them juexath CMV mi ε duu guändbōjji għad εm dee neen rey riemde mee ca tic däppad (ala cett ke riem mi ci koot). Them rim ti ca koox däppä gatakk kęt nin ti ġuān /caa naath nyuth däæk kaam riekk mē tē kā “guändċċejni għad-dä” kie “mi pac tuuħ” CMV. ε jexu,

Mi /kan għatdu path kęt theem yon li ġejde, la göörke je el-ġejjeb εnġġi li ġej nyok kęt lätni kęt maciin audio-logic diagħi-noth-tik kęt peth. Nämä ε jex duopard kiekk, mi ci je njäc i ci għatdu la miix kie /ce li ġej agħaq, deri kimde jiok i dee duoth riem mee ca tic cān däabba mi ci koot luuċ jok kiegħi ba nyok kęt guex aqoot /kān kęt ni yäk dċor kien diaal.

* * * * *

Liq ruac εmε a għo:

Them riem għatda ti pay dōc kār /cè kien riekk minn tē thijn la nyooth agħaq. Xjōnni tħejja, kie “nħen”, tin ba njäc gaat tin goorke yöö ba riemdien nhok kęt them kęt yöö ba njäc εpuc mē tē thäähji juäth tħejja thijn. Xjōnni (neen) puöny għad mē pac daab, la lätket kęt agħaq kā luäk kęt għad kiegħi mē tē ke duorr mē tē thijn ba mal njäc kęt peth kā ba għad kām wal.

Kęt thäähji guathni, pēk mē dijjit kā them (għojjini) tin la lätket kęt laboratory pāärke kene ylöön mē la them kęt mal-puöny għad mē pac daab, kiegħi /ce gaat diaal tin tē ke rik bē njäc, kie għad mē tē ke riekk mē dijjit el-ġejjeb bē njäc. Kęt kuic kā nemha għoas ylöö bi je njäc i neen, kęt thäähji guath tē ke tē bē jidha ala thaany + kęt kac “kac duorr mi ci thilke” (Għad mē pac daab mē ca jek kęt nhiam i tē puönyde kęt riekk kā iż-żu thile mē riekk mē ba jek thijn), Kene minn coalke i thaany – kęt kac “kac duorr mi tē thijn” ε riekk kā gaat tin thile mē ca jek puönydiem kęt nhiam kā ke koox be tē ke riekk mē bē jidha thijn).

XÖNC LIEN GATDA MI PAY DAP

Duel waal diaal la themke lïïñ gaan tin pac dab më ñootke duel waal kie ba gat nañ dul waal më döñ më ca lony. Gat të ñuan të pay daap /ci ke la lïïñ agøa. Mi / kän je mal jék, /cë gat dë lïïñ agøa, kene ñeec thok kene pïëthde, amäni cœñde kene ñäc gjärä.

Më ca gat më /cë lïïñ agøa mal ñäc kä ca je käm wal më ñoot /kene pëth däñ bæk (6) në cop, dee gat luäk ɛlɔñ enyöö bë thok ñäc, kä bë ruac agøa kä bë ñuak ñäc duäl gjärä.

Xöön kie teth min ba ñäcke lïïñ gatkä ke je, koc lätdé kä bë raatr ke pëth. Te ke dup däñ rew tin ñäc ke lïïñ gatkë: auditori brain-yith-tem rith-pçnth (ABR) kene/kie oto-acoustik I-mic-cion (OAE). Ken dæñ rew la lätke ke më cë gat niessen kie rø pälpiny. Të ba leel ë gat më ce jçou duöör liñ lä wæe rey thilk dunjieth më tot më ca yen kä kompiötör. Gøas eløñ enyöö bie ñäc i gat të ñuan të pac daab la dhalke ke e teth emø, ke kçor nñn têtöt ba ke nhök ke yjöñ ke yjöñ ba ñäc më lïïñ kie ce lïïñ eruc. Ke kuic kä nñmo gøas enyöö bï läät kæl ke kïm gatdu këyöö ba nyck ke yjöñ më ca wä i "refer" (kie /kene päth)

Më cë gatdu päth, kä të ke rik të kökiën të /ci lïïñ ke je jiek, jïn puönydu yene kïm gatdu bia je la guice agøa. Thään rik tin dë të thïñ: më raan thokduel më /cë lïïñ agøa, kuee puöny kene riek të kökiën. Xöön lïïñ gat më pac dac /ce je la nyoothë i bë gat të ke riek cänj kel. cït ke më cë puönyde të ke juëy më dït.

Na ca gat jék kie diëew ke je i /ce lïïñ agøa ba ji luäk ε ney të cœalke i Nebarääthka Early Yin-ter-ben-cion Pçregem kie "Early Development Netwök" dë ken ji luäk ke jék duäl gjärä më de gatdu wä thïñ kene luäk ji early Yin-ter-ben-cion kene athithitib tek-nolo-gi.

Cœal 402 471-2471 kie Cœal dunji ruac lœrä 1-888-806-6287 Ji Early Development Netwök (EDN) la kämkë naath läät kene luäkni ti ca rialikä ke kuic ñøaani ti dee göör ε gaat tï pac daab kene cœen manikiën, luäkni ti luotke rø ke ñäc cœen manikiën amäni luth cœen dien bø.

THEM GAAN TI PAY KE JUÄTH LOCNI TI TI LA MOCKE GAAT KE RIK (CCHD)

Juäth l̄aaai ti cäk kuoth ḥuanke εl̄oŋ kä gaat ti pay dap, ca jiek εn̄yöö la kääpe gaat dän 8 rey gaat ti 1000 ti pac daab. Thään juäth l̄ai dee ke ḥäc mi ca gat naŋ dh̄ar k̄im. Dunde yöö, ke thään guäthni thile riek mē dee neen puöny gatkä amäni mē wā juäth gat kääp. Mi ca riem gatkä them dee riek mi tē puönydē ḥäc anot thile mi cē ni jooč. /ce juäth l̄aaai diaal ken tö dee ḥäc ke them riemgat mi pac daab CCHD, gøy them em̄o εyöö la juäth l̄aaai dän 7 ti b̄ecbec ti la kääp ke gaat mal ḥäc ke je. Theem juäth l̄aaai CCHD la lätké je ke macchin mi coalké i *pulse oximeter* mi la läth ciök kene te gatkä.

Photo Courtesy Massimo

ε lat mi köc kä /ce b̄ec, maciin *pulse oximeter* la themε Okthi-jin "oxygen" mi jäl rey riem kene wur l̄aaai. Gaat ti kuiy Okthi-jin "oxygen" rey riemdien ba ke nyok ke theem. Them em̄o la göörke je εn̄yöö dee rey thaani dän 24 ke dääb gatkä kie k̄or thaani titöt ke dääb gatkä. Gaat ti ci wā dh̄öörkien kä /k̄an ke them k̄eyöö dee ḥäc mi tē ke juäth l̄aaai CCHD, dēē ke tē riek mi dit ke nyithdiēn kie dee tē dēē jiëek puönydien kie dēē ke liu mi thile

Okthi-jin "oxygen" rey riemdien. Mi ca juëy l̄aaai CCHD mal ḥäc lotde niyöö riekmi dēē tuck dee ganjöör ke wal kä dee l̄ac gatkä mi cak kuoth rialikä.

Mi gööri ḥäc ruaacni ti kökiēn ke kuic them riem gaan ti pay dap (blood-spot) Coal 402-471-6733 kie 402-471-0374 kie yi-meel dhhs.newborn.screening@nebraska.gov. Guic webthait eme bö: www.dhhs.ne.gov/nsp/. Mi ci wā duäl waal, thiec nœeth yöö be ji jak kä guic bideo them gaat tip ac daab.

Mi gööri ḥäc ruaacni ti kökiēn ke kuic them riem gatdagatkä:

Kuen borocuur eme: "Gatdu liëñe?" ca cuot rey waragakni gatdu mi pac daab. Mi /k̄eni borocuur em̄o jiek kie ti ke thiec ke kuic lät ḥäc liëñ gaat kene mi dee mal lät ala p̄oregearem Nebraska (NE-EHDI), coal Maktab Dipätmənt Puol Puöny kene Luäk Naath kä Nebraska: 402-471-6770.

Mi ti ke thieecni ke kuic p̄oregearem Nebraska **Lät mē ba mal lät (Early Intervention)** coal "Nebraska CHILDFIND" ke 1-888-806-6287. Kie wer kä www.nde.state.ne.us/ECH/EARLY/echp.htm.

mi gööri ḥäc ruaacni t̄i kökiēn ke kuic juäth l̄acti la mocke gaat ke rik:

Ruacni yene k̄im gatdu kie ji duäl waal. Maktab yiën kene gän juäth jöör tē ke webthait mi ḡoa εl̄oŋ dëri je guic wanemē: <http://www.cdc.gov/ncbddd/pediatricgenetics/cchdscreening.html>